

Beslutsteori och risk

Decision Theory and Risk

7.5 hp

Programkurs

721A66

Gäller från: 2025 HT

Fastställd av	Huvudområde	
	Tillämpad etik	
Fastställandedatum	Utbildningsnivå	Fördjupningsnivå
	Avancerad nivå	A1N
Reviderad av	Utbildningsområde	
	Samhällsvetenskapliga området	
Revideringsdatum	Ämnesgrupp	
	Filosofi	
Gavs första gången	Gavs sista gången	
HT 2025		
Institution	Ersätts av	
Institutionen för kultur och samhälle		

Kursen ges för

- Mastersprogram i Etik, vetenskap och policy

Förkunskapskrav

- Kandidatexamen 180 hp
 - Engelska 6
- Undantag ges för svenska

Lärandemål

Efter avslutad kurs ska den studerande på en avancerad nivå kunna:

- redogöra för och analysera begrepp, teorier och problem inom området beslutsteori
- tillämpa begrepp och perspektiv som kommer till användning inom beslutsteorin som den bedrivs inom olika discipliner
- diskutera skillnader mellan ett normativt respektive ett deskriptivt perspektiv inom beslutsteorin
- kritiskt diskutera hur beslutsteoretiska redskap kan komma till användning utanför akademiska sammanhang
- diskutera hur olika perspektiv på hanteringen av risker kan vägas och jämföras
- kritiskt redogöra för olika positioner och argument inom beslutsteori och risker

Kursinnehåll

Beslutsteori är studiet av hur beslut fattas. Det är dock inte bara det psykologiskt empiriska studiet av hur människor faktiskt fattar beslut, utan i väl så hög grad ett studium av hur beslut bör fattas, vilka typer av faktorer som ska vägas in vid beslutsfattande, och hur dessa faktorer bör vägas samman. Klassiskt har man utgått ifrån att beslut skulle vara en fråga om att maximera förväntat värde, där det förväntade värdet är en produkt av ett utfalls sannolikhet och dess värde. Denna teori har länge varit förhärskande, men under de senaste decennierna har alternativa synsätt utvecklats.

I kursen tas också frågor upp kring risk och hur dessa ska hanteras i moderna samhällen. Bedömningen av risk är ofta ett ämne som experter ägnar sig åt, men riskhantering innebär en sammanvägning av både normativa och deskriptiva element, vilket innebär att redskap från beslutsteorin är tillämpbara.

Kursen inleds med en generell genomgång av den klassiska beslutsteorin, för att sedan gå in på mer specifika frågor och olika utvecklingar av eller alternativ till denna klassiska teori. Ämnen och problem som tas upp i kursen är:

- teorier om förväntat värde (expected utility theory)
- beslut under risk och beslut under osäkerhet
- behavioral decision theory, inklusive teorier om heuristics and biases
- prospektteori
- alternativ till klassisk beslutsteori
- risker och hur dessa ska hanteras
- försiktighetsprincipen

Efter en behandling av beslutsteorin för en agent kommer gruppbeslutsteori att tas upp. Teorier om gruppbeslut innehåller bland annat frågor kring röstningsmekanismer, och vad som skulle kunna vara det bästa sättet att aggregera enskilda individers preferenser till ett demokratiskt rimligt beslut. Här finns en del formella resultat, som till exempel Arrows omöjlighetsteorem för gruppbeslut, som verkar visa att det finns klara begränsningar vad gäller möjligheter att aggregera individers beslut.

Undervisnings- och arbetsformer

Undervisningen består av föreläsningar, gruppdiskussioner, seminarier och workshops. Utöver detta ska den studerande utöva självstudier.

Undervisning- och examinationsspråk: Engelska.

Examination

Kursen examineras genom:

- aktivt deltagande i seminarier, betygsskala: UG
- individuellt skriftligt arbete, betygsskala: EC

För Godkänt (E) som slutbetyg krävs minst E på individuellt skriftligt arbete samt Godkänt på övriga moment. Högre betyg grundas på det individuella skriftliga arbetet.

Detaljerad information återfinns i studieanvisningen.

Om det finns särskilda skäl, och om det med hänsyn till det obligatoriska momentets karaktär är möjligt, får examinator besluta att ersätta det obligatoriska momentet med en annan likvärdig uppgift.

Om LiU:s koordinator för studenter med funktionsnedsättning har beviljat en student rätt till anpassad examination vid salstentamen har studenten rätt till det.

Om koordinatören har gett studenten en rekommendation om anpassad examination eller alternativ examinationsform, får examinator besluta om detta om examinator bedömer det möjligt utifrån kursens mål.

Examinator får också besluta om anpassad examination eller alternativ examinationsform om examinator bedömer att det finns synnerliga skäl och examinator bedömer det möjligt utifrån kursens mål.

Studerande, vars examination underkänts två gånger på kursen eller del av kursen, har rätt att begära en annan examinator vid förnyat examinationstillfälle.

Den som godkänts i prov får ej delta i förnyat prov för högre betyg.

Betygsskala

ECTS, EC

Övrig information

Planering och genomförande av kurs ska utgå från kursplanens formuleringar. Den kursvärdering som ska ingå i varje kurs ska därför behandla frågan om hur kursen överensstämmer med kursplanen.

Kursen bedrivs på ett sådant sätt att likvärdiga villkor råder med avseende på kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Om det föreligger synnerliga skäl får rektor i särskilt beslut ange förutsättningarna för, och delegera rätten att besluta om, tillfälliga avsteg från denna kursplan.

Om undervisnings- och examinationsspråk:

Undervisningsspråk visas på respektive kurstillfälle på fliken "Översikt".
Examinationsspråk relaterar till undervisningsspråk enligt nedan:

- Om undervisningsspråk är "Svenska" kan kursen ges i sin helhet på svenska eller helt eller delvis på engelska. Examinationsspråk är svenska, men delar av examinationen kan ske på engelska.
- Om undervisningsspråk är "Engelska" ges kursen i sin helhet på engelska. Examinationsspråk är engelska.
- Om undervisningsspråk är "Svenska/Engelska" ges kursen i sin helhet på engelska om studenter utan tidigare kunskap i svenska språket deltar. Examinationsspråk följer undervisningsspråk.